

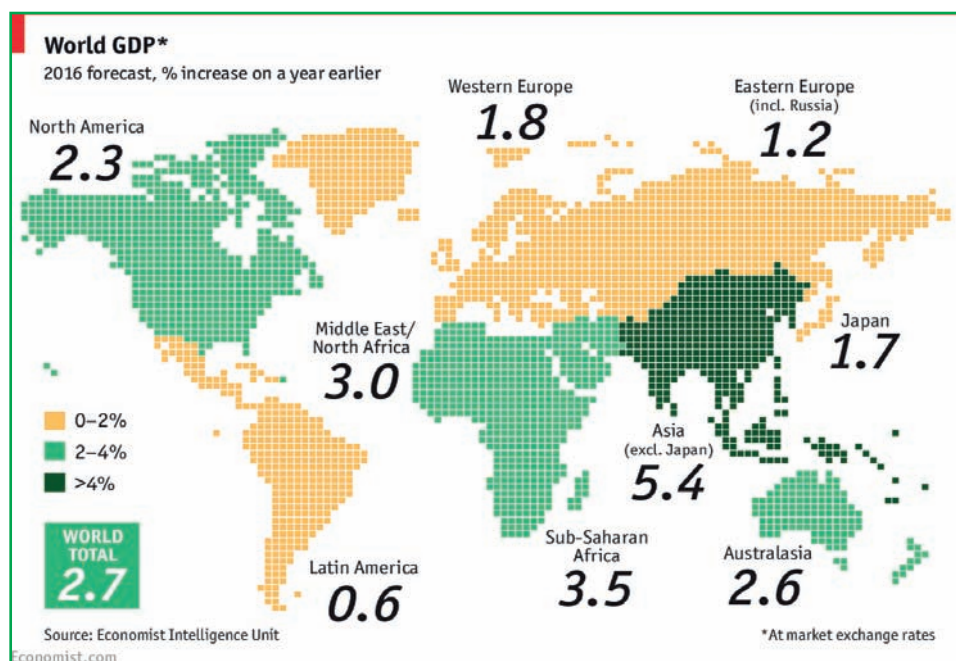
Perspectives Econòmiques per al 2016:

L'ECONOMIA PENDENT DE LA POLÍTICA

L'inici de curs és sempre un bon moment per mirar de fer una anàlisi –amb totes les cauteles possibles– sobre les perspectives de l'exercici que comença clarament marcat per la inestabilitat política, tant a nivell d'Espanya i Catalunya com a nivell Europeu. En el moment d'escriure aquestes línies, encara no coneixem l'orientació ni del Govern de Catalunya (salvat in extremis amb la cessió de 8 diputats del grup anticapitalista de la CUP a l'aliança de partits de Junts pel Sí) ni el Govern a Espanya on una coalició dels tres grans partits (com passa a molts països centro-europeus) sembla cada dia més difícil. Tot això succeeix en un entorn global molt més nuvolat que en els darrers tres exercicis: l'economia global comença a donar mostres clares d'esgotament i els mercats financers han mostrat els seus dubtes sobre la política monetària dels bancs centrals durant aquest llarg període post crisi 2008.

La Reserva Federal, després de set anys de tipus zero, va revertir el signe de les seves polítiques extremadament laxes. Per al 2016 ha anunciat que les pujades de tipus previsiblement pujaran malgrat són molts els analistes que remarquant que les febleses de la pròpia economia domèstica i l'elevat endeutament en les economies emergents (la major part d'aquest deute està emès en dòlars) podrien fer que veiéssim com aquesta desitjable pujada de tipus (la política monetària laxa comporta una alteració important en l'estructura de preus en l'economia i és el principal element per a la gestació de bombolles financeres) no es pugui dur a terme o es tingui que portar a terme de manera molt gradual. En tot cas, el Banc Central Europeu pot compensar d'alguna manera aquesta reversió de les polítiques de la FED i continuarà anunciant mesures liquiditat i un entorn de tipus zero que garanteixen un molt baix tipus d'interès i un euro feble per el proper exercici.

Previsions per al creixement global

Font: *Economist Intelligence Unit.*

El gran canvi de 2016 respecte als dos últims exercicis és el menor creixement a la Xina i, per extensió, al conjunt dels països emergents que arrossegueu una delicada situació de deute, semblant al que van haver de fer front (de manera brusca) les economies desenvolupades el 2007 i 2008.

Malgrat l'entorn favorable respecte a tipus d'interès, euro feble i un petroli que per segon any consecutiu es mantindrà en nivells històricament baixos, els riscos elevats, riscos polítics i geopolítics que caracteritzant el complex taulell europeu, fan de 2016 un any especialment exposat a possibles sotracos financers i econòmics estretament relacionats amb els desenvolupaments polítics. L'economia és feble i a més està molt exposada a la capacitat del conjunt d'Europa per afrontar reformes estructurals –sovint tan necessàries com impopulars– en un moment on hi ha molts fronts oberts.

La crisi a Síria, que previsiblement s'estendrà encara un mínim de 2-3 anys, i la seva derivada més directa com és l'entrada massiva de refugiats a Europa suposa, com ja va dir la cancellera alemanya Angela Merkel, el major repte per al continent en el que portem de segle. Els populismes, tant de dretes com d'esquerres (darrerament hem vist com el grup al Parlament Europeu de Podemos ha signat un manifest conjunt en contra de l'Euro amb els ultra nacionalistes de Marie Le Pen del Front Nacional Francès) són un altre de les grans amenaces per a la convivència europea que la crisi econòmica està posant a prova com ja ha passat, malauradament, altres vegades.

En clau domèstica, Espanya tanca un any de recuperació econòmica clara amb una expansió econòmica superior al 3% i amb una creació neta d'ocupació que ha superat el mig milió de nous llocs de treball. Aquest fet també s'ha traduït en un major optimisme i un major nivell de consum i d'activitats a botigues, empreses i petits negocis. Al gener, i per primer cop des de 2008, el govern central va començar a baixar impostos, sobre tot autònoms i en tots els trams de l'IRPF de manera que una gran part de la població veurà augmentada la seva renda disponible durant l'any en curs. Malgrat això encara persisteixen molts reptes als quals no podem demorar donar resposta.

La feblesa més important del país encara continua sent una insuportable taxa d'atur que no s'explica sense una correcta aproximació de les, molts cops, disfuncionals institucions laborals. La reforma laboral de 2012 ha demostrat anar en la bona línia al permetre la generació d'ocupació fins hi tot amb uns nivells de creixement molt moderats però cal seguir treballant per fer un mercat laboral més dinàmic, més obert als joves i al talent, amb unes cotitzacions a la seguretat social més ajustades i alineades amb els nivells europeus que no encareixin la creació d'ocupació per els empresaris. La modernització del nostre marc laboral és el primer gran repte polític i social que tenim a nivell nacional per a la propera legislatura.

El segon gran repte, i font de debilitat de la que només ens en recordem quan es dispara la prima de risc, i aleshores ja és massa tard, és retornar l'equilibri a les finances públiques.

El dèficit estructural, és a dir, quan es gasta més del que s'ingressa de manera sistemàtica, suposa una amenaça per el teixit productiu de l'economia (aquell que paga les factures), ja que el dèficit tard o d'hora es té que pagar amb més impostos (més deute, sempre acaba repercutint en més impostos).

D'aquesta manera entrem en un cercle viciós molt perillós: més impostos suposa una barrera afegida per a la creació de riquesa i ocupació de les nostres empreses al suposar una càrrega superior a la competitivitat del conjunt de l'economia el que fa encara més feixuc el pes del deute. A més, el nostre compromís amb l'euro, projecte que ens ha permès finançar el gruix de l'estat del Benestar del qual gaudim ara, ens ha de fer responsables amb els nostres socis europeus amb els que compartim valors, història i un espai compartit.

Per últim, Espanya té que mantenir el seu puls reformista per continuar millorant la competitivitat de la nostre economia pas imprescindible per donar recorregut al nostre sector exterior, clau de volta per solucionar els dos grans problemes de la nostre economia: atur i elevat endeutament.

Per això, cal mantenir polítiques d'eficiència a nivell de la despesa pública, alliberar càrrega fiscal per les llars i les empreses, i mantenir els costos laborals controlats i en línia amb la pròpia competitivitat de cada empresa, única manera de que no es descontrola la inflació i tornem a la situació de dèficit comercial i pèrdua de competitivitat de 2007 i la dolorosa correcció que això suposa.

Per dur tot això a terme cal un lideratge polític valent, d'idees clares i de molt realisme. Els grans discursos i la grandiloqüència d'alguns líders polítics no generen ocupació, només les empreses ho fan. És el moment de la política en lletra petita, el moment dels grans pactes amb visió llarg termini que ens permetin consolidar la tendència de 2015.

No val acomodar-se, les reformes tenen que continuar. L'alternativa a aquest escenari és tornar a governs prodespesa pública que, eventualment, pugui suposar (de nou) un increment de la prima de risc que ens torni a posar en la situació de gran debilitat econòmica, política i social de 2012. La resposta a aquest dilema depèn de nosaltres.